

TerRa

Terrorism and Radicalisation

Prevention, De-radicalisation & Citizenship

Politieagenten en gevangenis- en reclasseringsmedewerkers

QUILLIAM

Doelen en achtergronden

Deze aanbevelingen zijn bedoeld voor wijkagenten, gevangenispersoneel en reclasseringsmedewerkers.

Doel van deze cursus is dat u:

- Zich bewuster wordt van de mogelijkheid dat iemand in uw doelgroep risico loopt te radicaliseren;
- Enkele oorzaken en mogelijke signalen van dit proces leert kennen;
- Zich bewust wordt van andere beroepsgroepen die kunnen bijdragen aan een goede afloop en die u en de kwetsbare jongere kunnen helpen;
- Zich in staat voelt contact te leggen met deze groepen en de kwetsbare jongere op de goede manier te benaderen.

De politie is een belangrijke partner in de gemeenschapsaanpak. Zo kunnen andere professionals hun zorgen delen en ondersteuning krijgen en kan de politie inzicht verkrijgen in de gemeenschap die zij anders niet zou hebben.

Politieagenten

Waarom u?

De politie heeft verschillende rollen in dit systeem.

- U kunt de informatie gebruiken voor misdaadpreventie, door zo nodig actie te ondernemen naar aanleiding van verkregen informatie.
- Meer advies hierover kunt u vinden in het materiaal van het Europese project COPPRA (COPPRA 2010). Hierin wordt gedetailleerde voorlichting gegeven over verschillende soorten radicalisering en over symbolen en logo's die door verschillende groepen in Europa worden gebruikt. Bovendien vindt u hierin suggesties over hoe en wanneer u informatie kunt gebruiken.
- U heeft ook een interactieve rol in de gemeenschap.

Een gemeenschapsaanpak

Uw mogelijke rol

COPPRA adviseert de politie om haar contacten met de gemeenschap in te zetten om vertrouwen op te bouwen en te zorgen voor een plek waar zorgen over en angst voor radicalisering kunnen worden geuit. Er zijn **zes manieren** waarop dit kan worden bereikt:

- 1) **Oplettendheid** - de politie moet alert reageren op problemen van burgers en moet 'aanwezig zijn'.
- 2) **Betrouwbaarheid** - er dient een mate van voorspelbaarheid te zijn in het handelen van de politie.
- 3) **Dienstbaarheid** - de politie moet klantgericht optreden op een manier die geruststellend is voor het publiek.
- 4) **Bekwaamheid** - het publiek heeft respect voor een politieorganisatie die dingen voor elkaar krijgt en die, als dit niet lukt, een duidelijke en eerlijke uitleg geeft.
- 5) **Omgangsvormen** - de manier waarop agenten omgaan met mensen is uiteindelijk veel belangrijker dan hoe de politie presteert.
- 6) **Rechtvaardigheid** - de politie moet iedereen rechtvaardig behandelen.

Naast deze interactie met de gemeenschap, kan de politie ook hulp en ondersteuning bieden aan andere professionals in het netwerk die zich zorgen maken over groepen of personen.

Geen speciale afvinklijst maar u zou sommige signalen van radicalisering kunnen oppikken.

De begane grond

Jongeren die risico lopen op beïnvloeding door radicale groeperingen zijn mogelijk:

- Op zoek naar hun identiteit.
- In contact met iemand binnen een radicale groepering.
- Slachtoffer van discriminatie.

Wat wel doen:

- Wees erop bedacht dat het risico dat iemand radicaliseert groter wordt als die persoon sociale banden heeft met een radicale groep. Bespreek uw bezorgdheid, als dat mogelijk is, met andere eerstelijns werkers.
- Reageer proactief op meldingen van discriminatie.
- Als u vindt dat inderdaad sprake was van discriminatie, wijs er dan op dat er juridische stappen kunnen worden ondernomen en zorg ervoor dat die ook worden gevolgd.

Op de eerste verdieping

Een kwetsbaar persoon kan:

- Geneigd zijn om een gebrek aan succes (bijvoorbeeld in het bereiken van doelen) toe te schrijven aan discriminatie in plaats van persoonlijk falen.
- Blijk geven van twijfel aan de legitimiteit van autoriteiten.
- Blijk geven van een grotere gevoeligheid voor groepsidentiteiten.

Wat wel doen:

- Houd de communicatie open en tolerant om een open dialoog te blijven houden.
- Als een jongere het gebrek aan succes onterecht wijt aan discriminatie, is het heel belangrijk dat u die perceptie van discriminatie in twijfel trekt en daar vragen bij stelt.
- Breng de kwetsbare persoon in contact met rolmodellen uit zijn of haar eigen groep om het idee van discriminatie als oorzaak van het gebrek aan succes verder aan de kaak te stellen.
- Zet alternatieve boodschappen tegenover het 'wij-zij-gevoel' of het idee dat autoriteiten geen legitimiteit hebben.
- Benadruk de effectiviteit van groepen om doelen of ambities te bereiken.

Op de tweede verdieping

Een kwetsbaar persoon kan:

- Het gevoel hebben dat zijn of haar sociale groep niet op kan boksen tegen de door hun ervaren (of waargenomen) discriminatie.
- Extra ontvankelijk zijn voor invloeden of ideeën van nieuwe mensen of groepen die hun negatieve kijk op de maatschappij delen.
- Op zoek zijn naar een nieuwe groep die een duidelijke identiteit biedt en die in de ogen van de jongere vermeend maatschappelijk onrecht op een effectieve manier het hoofd biedt.
- In contact komen met groepen die actief op zoek zijn naar nieuwe leden.

Wat wel doen:

- Blijf alert op het feit dat veranderingen (bijvoorbeeld in vriendengroep) meer kunnen zijn dan de voor jongeren normale zoektocht naar identiteit. Probeer dergelijke veranderingen met de jongere te bespreken.
- Bedenk wat u kan doen om de jongere weer met hun gebruikelijke vriendengroep in contact te brengen.
- Wijs op strategieën die terroristische groepen kunnen gebruiken om nieuwe leden te werven.
- Betrek andere eerstelijns werkers in de aanpak van groepen die mogelijk proberen op scholen of bij jeugdclubs nieuwe leden te werven.

Op de derde verdieping

Bij een kwetsbaar persoon zijn mogelijk een aantal behoorlijk ingrijpende veranderingen te zien, zoals:

- Een verandering in uiterlijk, bijvoorbeeld het laten groeien van een baard of het dragen van groepssymbolen.
- Een verandering in gedrag, bijvoorbeeld stoppen met roken en/of drinken, uitdagen van andersdenkenden.
- Een toegenomen boosheid op en steeds verdere terugtrekking uit de maatschappij.
- De overtuiging dat geweld een legitieme manier is om maatschappelijk onrecht tegen te gaan.
- Een duidelijke onderscheid tussen wie er wel en niet bij de groep horen.
- Slechtere prestaties op school (signaal én oorzaak van radicalisering)

Wat wel doen:

- Neem deze signalen serieus.
- Probeer waar mogelijk te voorkomen dat de jongere geïsoleerd raakt: blijf communiceren, probeer hem of haar weer in contact te brengen met oude vrienden.
- Bespreek deze veranderingen en uw bezorgdheid met de familie van de jongere en met de andere doelgroepen die betrokken zijn bij de gemeenschapsaanpak.
- Let er op dat u de jongere niet het gevoel geeft speciaal op hem of haar te letten.

Op de vierde verdieping

Een kwetsbaar persoon kan:

- Zich een minder extreem uiterlijk aanmeten, om niet op te vallen.
- Vaker spijbelen.
- Daadwerkelijk voorbereidingen treffen voor een aanval, bijvoorbeeld door het aanleggen van voorraden.
- Nieuwe leden voor de groep werven en trainen; leden die de groep willen verlaten bedreigen.
- Extremer worden in haat-uitingen jegens buitenstaanders.
- In het bezit zijn van propagandamateriaal of eigen materiaal produceren om bedoelingen uit te leggen.

Wat wel doen: Tref voorbereidingen voor een interventie of grijp daadwerkelijk in. Op dit punt wordt een begin gemaakt met echt gevaarlijke en gewelddadige activiteiten.

Wat niet doen: Ga er niet van uit dat, omdat het uiterlijk van de jongere niet langer voldoet aan de normen van de groep, dit betekent dat hij of zij uit de groep is gestapt en weer re-integreert. Dit zou het geval kunnen zijn, maar het omgekeerde zou ook kunnen.

Op de vijfde en bovenste verdieping

De kwetsbare persoon is volledig geradicaliseerd en een volwaardig lid van een groep.
Er is een aanval voorbereid en als docent of jongerenwerker is het enige wat u kunt doen de politie op de hoogte stellen van uw vermoedens en observaties.

De kwetsbare persoon kan:

- Een zelfmoordvideo opnemen of een zelfmoordbrief schrijven
- Al zijn of haar geld van de bank halen
- Blijk geven van extreme haatgevoelens en/of het voornemen om geweld te gebruiken jegens andersdenkenden.

Wat wel doen:

Stel de verantwoordelijke afdeling binnen de politie zo snel mogelijk op de hoogte.

Gevangenis- en reclasseringsmedewerkers

Waarom u?

- Door uw beroep bent u onderdeel van de eerste of tweede ring, omdat u de persoon die vatbaar is voor radicalisering regelmatig (misschien dagelijks) ziet.
- Hoewel u geen terrorisme-expert bent, bent u wel een deskundige op het gebied van de mensen met wie u beroepsmatig te maken krijgt. Hierdoor kunt u mogelijk een belangrijke rol spelen in het proces van de-radicalisering.
- U krijgt bijvoorbeeld te horen wat een gedetineerde bezighoudt of u kent hun vrienden (en ziet daar veranderingen in).
- Onderzoek toont aan dat gevangenen een frontlinie zijn in de strijd tegen extremisme.

Een gemeenschapsaanpak

Uw mogelijke rol

Vanwege recente ontwikkelingen op het gebied van radicalisering binnen het gevangenisstelsel, hebben verschillende auteurs (bijvoorbeeld Neumann 2010) factoren benoemd die mogelijk nuttig kunnen zijn voor professionals in het systeem om op te letten:

- **Invloed van buitenaf**
 - Handhaaf screeningsprocedures om te voorkomen dat gedetineerden toegang krijgen tot radicale boeken, video's of websites. Doe onderzoek naar incidenten waarbij dit een probleem bleek.
- **Invloed van binnenuit**
 - In gevangenissen waar veroordeelde terroristen gedetineerd zitten is het risico op radicalisering groter. Houdt de sociale omgang van dergelijke gedetineerden binnen uw instelling goed in de gaten.
- **Radicale 'gangs'**
 - Het gevangenisstelsel kent van oudsher een 'gang'-cultuur. Er zijn gevallen bekend van gangs die een politieke identiteit aannamen, soms in een radicale vorm.
- **Eenmaal uit de gevangenis**
 - Het is aan te bevelen om contact te houden met ex-gedetineerden tijdens hun re-integratie in de gemeenschap (Olsen 2008).

Geen speciale afvinklijst maar u zou sommige signalen van radicalisering kunnen oppikken.

De begane grond

Jongeren die risico lopen op beïnvloeding door radicale groeperingen zijn mogelijk:

- Op zoek naar hun identiteit.
- In contact met iemand binnen een radicale groepering.
- Slachtoffer van discriminatie.

Wat wel doen:

- Help de persoon bij het vormen van een positieve identiteit, toon belangstelling voor hun hobby's en talenten .
- Wees erop bedacht dat het risico dat iemand radicaliseert groter wordt als die persoon sociale banden heeft met een radicale groep. Bespreek uw vermoedens als dat mogelijk is met andere eerstelijns werkers.
- Reageer proactief op meldingen van discriminatie.
- Als u vindt dat inderdaad sprake was van discriminatie, wijs er dan op dat er juridische stappen kunnen worden ondernomen en zorg ervoor dat die ook worden gevolgd.

Op de eerste verdieping

Een kwetsbaar persoon kan:

- Geneigd zijn om een gebrek aan succes (bijvoorbeeld in het bereiken van doelen) toe te schrijven aan discriminatie in plaats van persoonlijk falen.
- Blijk geven van twijfel aan de legitimiteit van autoriteiten.
- Blijk geven van een grotere gevoeligheid voor groepsidentiteiten.

Wat wel doen:

- Houd de communicatie open en tolerant om een open dialoog te blijven houden.
- Als een jongere het gebrek aan succes onterecht wijt aan discriminatie, is het heel belangrijk dat u die perceptie van discriminatie in twijfel trekt en daar vragen bij stelt.
- Breng de kwetsbare persoon in contact met rolmodellen uit zijn of haar eigen groep om het idee van discriminatie als oorzaak van het gebrek aan succes verder aan de kaak te stellen.
- Zet alternatieve boodschappen tegenover het 'wij-zij-gevoel' of het idee dat autoriteiten geen legitimiteit hebben.
- Benadruk de effectiviteit van groepen om doelen of ambities te bereiken.

Op de tweede verdieping

Bij een kwetsbaar persoon zijn mogelijk wat ingrijpender veranderingen te zien, zoals:

- Een verandering in uiterlijk, bijvoorbeeld het laten groeien van een baard of het dragen van groepssymbolen.
- Een verandering in identiteit, misschien zelfs van naam.
- Een verandering in gedrag, bijvoorbeeld stoppen met roken en/of drinken, uitdagen van andersdenkenden.
- Een verandering van vriendengroep.
- Een duidelijke onderscheid tussen wie er wel en niet bij de groep horen.

Wat wel doen:

- Blijf alert op het feit dat veranderingen (bijvoorbeeld in vriendengroep) meer kunnen zijn dan de voor jongeren normale zoektocht naar identiteit.
- Probeer ex-gedetineerden die weer terug zijn in de gemeenschap in contact te brengen met andere groepen die een duidelijke, positieve identiteit kunnen bieden (bijvoorbeeld een sportclub).
- Wijs op strategieën die terroristische groepen kunnen gebruiken om nieuwe leden te werven.
- Schakel de politie en andere eerstelijns werkers in als u het idee hebt dat een persoon wordt benaderd om lid te worden van een radicale groep.

Op de derde verdieping

Bij een kwetsbaar persoon zijn mogelijk een aantal behoorlijk ingrijpende veranderingen te zien, zoals:

- Een toegenomen boosheid op en steeds verdere terugtrekking uit de maatschappij of de gevangenisgemeenschap.
- Het uitdagen van andersdenkenden.
- Extremer worden in haat-uitingen jegens andersdenkenden en bedreigen van mensen die de groep willen verlaten.
- Bezit van propagandamateriaal.

Wat wel doen:

- Neem deze signalen serieus.
- Probeer waar mogelijk te voorkomen dat de jongere geïsoleerd raakt, blijf in gesprek, stel vragen over de keuzes die hij of zij maakt.
- Bespreek deze veranderingen en uw zorgen met de familie van de betrokkene.
- Bespreek de nadelen van het lidmaatschap van de groep, bijvoorbeeld dat de betrokkene weer juridische grenzen overschrijdt.

Op de vierde verdieping

Een kwetsbaar persoon kan:

- Zich een minder extreem uiterlijk aanmeten, om niet op te vallen.
- Nieuwe leden voor de groep werven en trainen.
- Mogelijk de neiging krijgen agressief te zijn jegens mensen die het niet met hem of haar eens zijn.
- Materiaal produceren om zijn of haar bedoelingen uit te leggen
- Daadwerkelijk voorbereidingen treffen voor een aanval, bijvoorbeeld door het aanleggen van voorraden.

Wat wel doen:

- Stel de politie op de hoogte van uw vermoedens. Op dit punt wordt een begin gemaakt met echt gevaarlijke en gewelddadige activiteiten.
- Probeer zo veel mogelijk het contact met de kwetsbare jongere te behouden.

Wat niet doen: Ga er niet van uit dat het aanmeten van een minder extreem uiterlijk betekent dat de jongere uit de groep is gestapt en weer re-integreert. Het omgekeerde zou het geval kunnen zijn.

Op de vijfde en bovenste verdieping

De kwetsbare persoon is volledig geradicaliseerd en een volwaardig lid van een groep.

Er is een aanval voorbereid en het enige wat u kunt doen is de politie op de hoogte stellen van uw vermoedens en observaties.

De kwetsbare persoon kan:

- Een zelfmoordvideo opnemen of een zelfmoordbrief schrijven
- Al zijn of haar geld van de bank halen
- Blijk geven van extreme haatgevoelens en/of het voornemen om geweld te gebruiken jegens andersdenkenden.

Wat wel doen:

Direct actie ondernemen op basis van deze informatie.